

Hoeveel rosse stekelstaarten overwinteren er momenteel in Nederland?

Sovon Vogelonderzoek Nederland

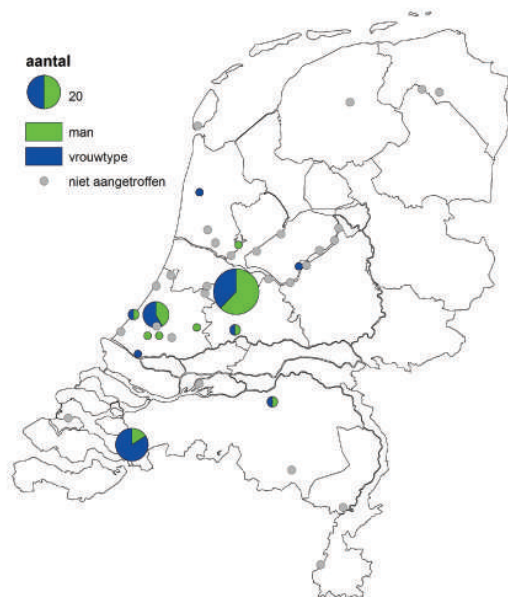
De rosse stekelstaart, een Amerikaanse soort, kwam via watervogelcollecties in Europa terecht. De eerste broedgevallen in het Verenigd Koninkrijk werden omstreeks 1960 vastgesteld. Rond 2000 verbleven daar zo'n 6000 exemplaren. Maar een uitroeingsprogramma, dat was opgezet vanwege mogelijke en ongewenste hybridisatie met witkopeenden in Spanje, bracht dat aantal terug naar slechts 40 in 2014 en waarschijnlijk is dat aantal sindsdien zelfs nog verder omlaag gebracht. Ook in Nederland zijn recent stappen tot uitroeing ondernomen. Om te weten te komen hoeveel exemplaren er momenteel in ons land overwinteren heeft Sovon Vogelonderzoek Nederland in de tweede helft van december 2018 een landelijke telling uitgevoerd. Deze is verricht in opdracht van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, in het kader van de EU-exotenverordening en daarmee samenhangende rapportage aan de Europese Commissie.

Aantalsontwikkeling in Nederland

In de onlangs verschenen Vogelatlas wordt beschreven dat de rosse stekelstaart als wintergast in 2013-2015 werd aangetroffen in 64 atlasblokken. Dat waren er ruim meer, dan de zes blokken waar de soort bij een eerder atlasproject in 1979-1983 opdook. Plekken waar recent regelmatig meerdere exemplaren bijeen verblijven, zijn onder meer het Markiezaatsmeer, Vogelpas Starrevaart bij Leidschendam en de omgeving van Loosdrecht. Het hoogste seizoensmaximum tijdens landelijke watervogeltellingen werd bereikt in de winter van 2005/2006 en bedroeg 97 exemplaren. Daarna daalde het aantal overwinteraars tot naar schatting 60-80 in 2013-2015.

Telling in december 2018

In de tweede helft van december 2018 heeft Sovon een landelijke telling van overwinterende rosse stekelstaarten uitgevoerd. Daarbij werden alle plekken bezocht, waar de soort in recente jaren regelmatig is aangetroffen. Ook werden diverse overige locaties gecontroleerd, waar in de afgelopen maanden (losse) meldingen vandaan kwamen. Alles bij elkaar ging het om circa 40 clusters van gebieden verspreid over het land, met het accent op Noord- en Zuid-Holland.

In totaal werden er 81 rosse stekelstaarten geteld. Opnieuw waren Loosdrecht (37 exemplaren), Markiezaat (19) en Starrevaart (12) favoriet. Het aantal mannetjes (in deze tijd van het jaar vooral herkenbaar aan de spierwitte wang) bedroeg ten minste 38. De overige 43 vogels waren vrouwtjes, maar vermoedelijk deels ook eerstejaars vogels. Omdat eerstejaars mannetjes veelal lastig van vrouwtjes zijn te onderscheiden, is het waarschijnlijk dat het totale aantal mannetjes hoger was dan 38. Op twee plekken werd een exemplaar met een kwekersring opgemerkt, duidend op een herkomst uit gevangenschap.

Figuur 1. Aantallen rosse stekelstaarten vastgesteld tijdens landelijke telling in de tweede helft van december 2018.

Winterkleed mannetje rosse stekelstaart (Foto: Sovon)

Samengevat

Vooral rond de millenniumwisseling steeg het aantal rosse stekelstaarten in Nederland. Omstreeks 2005 werd de piek bereikt, met pakweg 100 overwinterende exemplaren. In de jaren die volgden tekende zich een afname af. Zo werd het aantal overwinteraars in 2013-2015 geschat op 60-80. De telling uit december 2018 resulteerde in ruim 80 exemplaren en liet zien dat die afname dus niet heeft doorgezet. Het merendeel van de vogels bevond zich op drie bekende overwinteringsplaatsen. Ook daarbuiten duiken met enige regelmaat losse exemplaren of paren op. Maar al met al is de rosse stekelstaart nog steeds een behoorlijk schaarse verschijning in ons land.

Meer lezen over de rosse stekelstaart?

www.sovon.nl/nl/soort/2250

www.vogelatlas.nl/atlas/soorten/soort/2250

Zelf meedoen aan een watervogeltelling?

www.sovon.nl/nl/watervogels